

### ***Список використаних джерел***

1. Гулай В. Енциклопедичний словник-довідник: Новітня політична лексика (неологізми, okazіonalіzmi та інші новотвори). За заг. ред. д-ра політ. наук Хоми Н. М. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 492 с.
2. Онуфрієнко Г.С. Гібриди у складі неологічної лексики кінця XX століття. Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Мовознавство. Випуск 9. Дніпропетровськ: ДНУ, 2003. С. 214–219.
3. Онуфрієнко Г.С. Неонімінації як когнітивно-поняттєвий ресурс сучасного юридичного тексту. Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: матеріали XVII Всеукр. наук.-практ. конф. Київ: НАВС, 2021. С. 19–22.
4. Українська мова: Енциклопедія. Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2000. 752 с.
5. Словник неологізмів від АрміяInform. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/07/20/armiyainform-predstavlyaye-slovyk-neologizmiv-ukrayinskoyi-movy/>.

### ***Глушан Каріна Сергіївна,***

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра  
навчально-наукового інституту № 1  
Національної академії внутрішніх справ  
*Науковий керівник:*  
викладач кафедри правничої лінгвістики  
Національної академії внутрішніх справ  
***Федорова А. П.***

## **УКРАЇНСЬКА МОВА В СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ**

Розвиток української мови частково залежить від глобалізаційних процесів, що відбуваються у суспільстві, зокрема, через активне впровадження у сучасний побут українців комп'ютерних технологій, а особливо – Інтернету та соціальних мереж [1, с. 7]. Щороку соціологічні дослідження фіксують збільшення розмаїття соціальних мереж та їхніх користувачів. Цей різновид інтернет-комунікації відображає багатогранність діяльностей, взаємодій, зв'язків людей у соціумі. Глобальний комунікативний простір, активне спілкування у соціальних мережах – все разом дало поштовх для дослідників виявити науковий інтерес до зазначеної проблематики.

Грунтовні дослідження мережевого спілкування висвітлено у працях українських авторів, зокрема таких, як: «Соціальні інтернет-мережі як засіб задоволення інформаційних потреб» Т. Фісенко, «Соціальні аспекти комунікації в мережі Інтернет: феноменологічний аналіз» С. Коноплицького, «Мова та соціальні мережі: механізми взаємопроникнення» Т. Полтавець.

Мета наукової роботи полягає у з'ясуванні особливостей українська мови у мережевому просторі.

Характерні особливості соціальних мереж, що притаманні їм поряд з іншими комунікативними площинами, – це гіперперсональний підхід, вибіркова самопрезентація, відкритість, позитивність тощо. Часопростір соціальних мереж є особливим віртуальним середовищем. Категорії місця та часу характеризуються невизначеністю і/або необмеженістю. Гіперперсоналізований підхід – це прагнення наблизитися через спілкування у соцмережах до авторитетних співрозмовників, завоювати їхню довіру, симпатію. З цією метою користувач обирає манеру поведінки близької людини, комунікує без мовних бар'єрів, дистанції, наче знає співрозмовника довгий час [2, с. 29].

Особливість комунікації в соцмережах полягає в тому, що писемні тексти, що створюють блогери та дописувачі, мають риси усного мовлення. Наприклад, використовуються скорочення: *лайв* (3), *інста* (4). Інтонаційні увиразнення і невербальні засоби спілкування, паралінгвістичні засоби комунікації (тембр голосу, акцентування певних компонентів у висловлювання, дикція, жести, міміка) не доступні. Натомість, щоб забезпечити переконливість тексту, використовуються графічні відповідники (наприклад, звертання або формула ввічливості пишеться великими літерами), смайли: )) – сміх, (( – сум, :-)) – позитив, анімовані стікери тощо. Широко вживаються синтаксичні структури, характерні для усного мовлення (неповні речення, парцельовані конструкції тощо), розмовна, просторічна лексика, сленг.

Дослідники мережевої комунікації фіксують особливі групи мовних одиниць, що в сукупності створюють особливу мову – метамову мережевої комунікації. Найбільш виразними є лексико-фразеологічні засоби:

1. Експресивно забарвлена лексика виразно представлена в аналізованій комунікації. Йдеться про одиниці, що містять негативно або позитивно-оцінний елемент у своїй семантиці. У соціальних мережах емоційну оцінку предмета мовлення передає молодіжний сленг. Наприклад, слова позитивної оцінності: *мілота* (5), *класно* (6); негативної оцінності: *стьоб* (5), *зрада* (7).

2. Новотвори. Аналізовані тексти дозволяють зафіксувати групу мовних одиниць, що виникли в результаті індивідуальних словотвірних процесів. Такі засоби легко підхоплюють інші користувачі, тому вони стають одиницями метамови, маркерами інтернет-комунікації. Їхня популярність пояснюється економією часу в умовах живого інтерактивного спілкування.

Неологізми доступні та зрозумілі для молодшого покоління користувачів соціальних мереж, їхнє використання дуже спрощує комунікацію. Водночас такі скорочення нагадують процес зашифровування, що, очевидно, мінімізує, збіднює рідну мову, а іноді може викликати у співрозмовника негативну реакцію [2, 23].

3. Фразеологічні одиниці. Одним з найбільш поширених способів вираження ставлення мовця до чого-небудь є фразеологізми – стійкі,

лексично неподільні словосполучення, що додають мові яскравості та образності. В інтернет-спілкуванні фразеологізми розглядають в межах такого явища, як меми. Інтернет-мемом називають поширену в дуже короткі терміни певну інформаційну одиницю (текст, зображення або відео), що часто не має фактичного сенсу, але якій було присвоєно конкретне значення в конкретному контексті. Прийнято вважати, що користувач, який уживає мему, демонструє свою залученість до інформаційного середовища, адже більшість мемів виникають як інтернет-реакція на різні соціальні, політичні та культурні явища сучасної дійсності. Тому часто, не знаючи контексту, у нас можуть викликати труднощі у тлумаченні деяких інтернет-мемів. Наприклад: ***хто не скаче – той москаль*** [2, 4–25].

Великого впливу соціальні мережі зазнали з початком повномасштабної війни, коли українці почали частіше послуговуватись українською мовою у спілкуванні в соцмережах. Це демонструє дослідження «Центру контент-аналізу», проведеного на основі аналізу 866 тисяч дописів користувачів з України. Пости українців аналізували у Facebook, Twitter, Instagram, Youtube та TikTok. Дослідження виявило відчутну українізацію після початку повномасштабної війни. Зокрема найбільше на українську перейшли користувачі у Facebook, Instagram та Twitter. Російська мова нарешті втратила панівне становище в соцмережах. Найбільші західні соцмережі – Facebook, Twitter та Instagram – у порівнянні з 2020 роком показали суттєву українізацію користувачів, загальна кількість яких сягає більше 66 % [8].

Більшість організацій та компаній надають послуги та ведуть свої сторінки українською мовою. Вона стає дедалі популярнішою у мережевому просторі.

Отже, соцмережі на сьогодні – це унікальний часопростір для обміну інформацією та водночас платформа для міжособистісної комунікації. Вплив цього ресурсу на розвиток сучасної мови очевидний. Зміни відбувається і в системі мови, і в етиці спілкування, і в трансформації мовної особистості користувачів. Віртуальний простір диктує умови невимушеного, переважно позитивного, спрощеного спілкування.

### ***Список використаних джерел***

1. Чемеркін, С. Г. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси. С. Г. Чемеркін. К., 2009. 240 с.
2. Спілкування в соціальній мережі «Інстаграм»: вибіркова самопрезентація, псевдоблизкість, мовні засоби : вебсайт. URL: <https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/2021-04-21-conference-1-place.pdf>.
3. Друзі, починаємо стрім-лайв! *Офіційна сторінка Сергія Притули у соцмережі «Facebook»* : вебсайт. URL: [https://www.facebook.com/watch/live/?extid=CL-UNK-UNK-UNK-AN\\_GK0T-GK1C&ref=watch\\_permalink&v=1202852183597979](https://www.facebook.com/watch/live/?extid=CL-UNK-UNK-UNK-AN_GK0T-GK1C&ref=watch_permalink&v=1202852183597979).

4. Увага, інста! *Офіційна сторінка Сергія Притули у соцмережі «Instagram»*: вебсайт. URL: <https://www.instagram.com/p/B9zi1EWF62k/?igshid=YmMyMTA2M2Y%3D>.

5. Пост «мілоти»... *Офіційна сторінка Сергія Танченця у соцмережі «Facebook»*: вебсайт. URL: [https://m.facebook.com/story.php?story\\_fbid=pfbid06jbCt1M43fRGp2ZTHSUL5Ts6eLWFGGijd3MhpGtKkVyAGdYv7gNHiAgkC2vyT9oZl&id=100002223394197](https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid06jbCt1M43fRGp2ZTHSUL5Ts6eLWFGGijd3MhpGtKkVyAGdYv7gNHiAgkC2vyT9oZl&id=100002223394197).

6. Сьогоднішня зустріч на авіабазі Рамштейн... *Офіційна сторінка Павла Клімкіна у соцмережі «Facebook»*: вебсайт. URL: [https://m.facebook.com/story.php?story\\_fbid=pfbid02RpsTfdhQMGXXo93KZpAWW6zhzF1ZgPaPLYFc1Yt2VqQZJ7fyYhi1TMuTbbSPaQmel&id=100044297956146](https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02RpsTfdhQMGXXo93KZpAWW6zhzF1ZgPaPLYFc1Yt2VqQZJ7fyYhi1TMuTbbSPaQmel&id=100044297956146).

7. Нам дуже хотілося б, щоб Захід грохнув Росію... *Офіційна сторінка Павла Клімкіна у соцмережі «Facebook»* : вебсайт. URL: [https://m.facebook.com/story.php?story\\_fbid=pfbid02ZxDqHanE3AHmoS26QUsmF53P7uxVyWeFHi2dPVKwMMZhEBAPa47BiLTEQCCBXMNql&id=100044297956146](https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02ZxDqHanE3AHmoS26QUsmF53P7uxVyWeFHi2dPVKwMMZhEBAPa47BiLTEQCCBXMNql&id=100044297956146).

8. Сайт новин «SPEKA Media»: Якою мовою говорять українські соцмережі? : вебсайт. URL: <https://speka.media/socialni-merezi/yakoyu-movoyu-govoryat-ukrayinski-socmerezi-v5m019>.

*Дерев'янченко Роман Олександрович,*  
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра  
навчально-наукового інституту № 1  
Національної академії внутрішніх справ  
*Науковий керівник:*  
доцент кафедри правничої лінгвістики  
Національної академії внутрішніх справ,  
кандидат філологічних наук, доцент  
*Клименченко С. Д.*

## **МОВНА СИТУАЦІЯ ПРИКОРДОННОЇ СУМЩИНИ У ВОЄННИЙ ЧАС**

Сьогодні – у час, коли триває повномасштабна війна Росії проти України, перед українською нацією особливо гостро за всі тридцять років незалежності постала необхідність самоідентифікації, усвідомлення своєї самобутності і водночас залученості до контексту світової демократичної спільноти. Росія своїми діями вже довела, що її мета – знищити все українське. У захоплених містах вони одразу міняють прапори, вмикають російську музику, гімн, знищують літературу і будь-які згадки про нашу культурну спадщину. Тому ми маємо надавати гідну відсіч ворогу і показати, що український дух незламний.

У містах активізувалась декомунізація, розпочалась дерусифікація, з шкільних програм прибирають твори, які прославляють російське військо. «Росія сама робить все для того, щоб на території нашої держави відбулася дерусифікація... За одне